

19

Reestructuració de la justícia juvenil a Catalunya

Reestructuració de la justícia juvenil a Catalunya

Joaquim Clavaguera Vilà

Barcelona, 2014

Aquesta obra està subjecta a llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>). Està permès de reproduir-la, distribuir-la i fer-ne comunicació pública, sempre que es faci sense afany de lucre i se'n reconeixin explícitament els autors i l'Escola d'Administració Pública com a editora.

Aquest estudi és fruit d'un treball de recerca fet en el marc de la 7a edició del Mestratge en alta funció directiva de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, que ha estat sotmès a avaluació per personal expert en la matèria, que n'ha validat el contingut i n'ha recomanat la publicació

Títol:

Reestructuració de la justícia juvenil a Catalunya

Autor:

Joaquim Clavaguera Vilà

© 2014, Joaquim Clavaguera Vilà

© 2014, Escola d'Administració Pública de Catalunya

Primera edició: setembre de 2014

Coordinació editorial: Ruben Garcia Cebollero

Dipòsit legal B 20933-2014

DOI: 10.2436/10.8030.05.5

Índex

1	Introducció	6
2	Àmbits d'actuació de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil	8
2.1	Els equips tècnics (Servei de Mediació i Assessorament Tècnic)	8
2.2	Els equips de medi obert (Àrea de Medi Obert)	11
2.3	Els centres de justícia juvenil (Servei de Centres Educatius)	14
3	Motius en què es fonamenta la reorganització dels centres educatius	21
4	La nova organització del mapa de centres	28
5	Destinació dels treballadors dels centres educatius els Til·lers i Montilivi	35
6	Justificació legal per proposar les mesures de racionalització	39
7	Resultat econòmic de les mesures de racionalització relacionades amb la reorganització dels centres educatius de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil del Departament de Justícia.	42
8	Conclusions i resultat final de tot el procés	49

1

Introducció

El dia 25 de gener de 2011 vaig ser nomenat director general d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil, i vaig assumir la responsabilitat de les competències i funcions d'aquesta Direcció General en l'àmbit de la justícia juvenil, d'acord amb el que estableix l'article 166.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, el qual disposa que la Generalitat de Catalunya té competència exclusiva en matèria de protecció de menors infractors respectant la legislació penal.

Aquestes competències es duen a terme en el marc del que disposa la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, i la Llei 27/2001, de 31 de desembre, de justícia juvenil, aprovada pel Parlament de Catalunya.

D'acord amb aquest marc legal, la Generalitat de Catalunya, mitjançant el Departament de Justícia, té la competència per a la creació, direcció, organització i gestió dels serveis, institucions i programes adequats per a la correcta execució de les mesures previstes en la Llei orgànica 5/2000. Aquestes competències les exerceix la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil, i en concret, el Servei Mediació i Assessorament Tècnic, l'Àrea de Medi Obert i els Centres Educatius.

Aquest treball té com a objectiu principal descriure quins són els àmbits d'actuació de la justícia juvenil, aplicar millores d'actuació dins del marc general de contenció de la despesa, el reforçament dels equips per a una millor reeducació i reinserció dels menors

infractors i detectar les fortaleces i les debilitats existents.

2

Àmbits d'actuació de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil

2.1 Els equips tècnics (Servei de Mediació i Assessorament Tècnic)

S'encarreguen de:

a) **Assessorament tècnic.** Té com a finalitat aportar durant el procediment judicial i, a instàncies del Ministeri Fiscal o dels jutjats de menors, la informació que la Llei estableix sobre la situació del menor imputat en un fet delictiu, la del seu entorn social i familiar, perquè aquests organismes la valorin en el moment de prendre les decisions i resolucions corresponents sobre el menor.

En funció del moment processal de la petició de l'assessorament tècnic es duen a terme dos programes diferents:

- *El programa d'assessorament tècnic sobre mesures cautelars:*

La finalitat del programa és aportar al Ministeri Fiscal i al jutge de menors la informació sobre les circumstàncies personals i socials dels menors detinguts i posats a disposició del Ministeri Fiscal, perquè aquest decideixi sobre la conveniència d'adoptar una mesura cautelar a proposta del Ministeri Fiscal.

- *El programa d'assessorament tècnic:*

La finalitat del programa és aportar la informació que la Llei estableix sobre la situació psicològica, educativa i familiar del menor imputat en un fet delictiu, així com del seu entorn social i familiar i, en general, sobre qualsevol altra circumstància rellevant, perquè pugui ser valorada en el moment de decidir sobre el procediment judicial obert i sobre la possible mesura judicial definitiva a adoptar.

b) Mediació i reparació. La mediació es realitza a instància del Ministeri Fiscal o del jutge de menors i, d'acord amb la Llei, té com a finalitat intentar solucionar el conflicte entre el menor infractor i la víctima i/o perjudicats/des amb l'orientació d'un mediador. Si bé, el conflicte s'aborda en un espai extrajudicial, en el qual les parts busquen una solució i uns acords, els resultats finals en termes de conciliació i/o reparació determinarà la continuació o la finalització del procediment judicial.

La participació voluntària i activa d'ambdues parts nul·les és necessària per assolir un acord capaç de resoldre el conflicte. En relació amb el jove infractor, implica la responsabilització de les accions i de les seves conseqüències. I en relació amb les víctimes, se'ls ofereix l'oportunitat de participar en la solució del conflicte que els/les afecta, per tal que puguin ser reparats.

La mediació i reparació formen part d'un model de justícia alternatiu, en el qual el més important és la resolució del conflicte. La intervenció en el jove infractor busca la seva responsabilització, no mitjançant el càstig o la sanció, sinó amb la voluntat i el compromís reparador envers la víctima.

c) Programes preventius. Disposem de 2 programes preventius

• **1) El programa de suport a la prevenció comunitària de la delinqüència juvenil** té la finalitat de col·laborar i donar suport als ajuntaments i consells

comarcals en les problemàtiques relacionades amb la conflictivitat social protagonitzada per adolescents i joves.

Les actuacions se centren a contribuir a col·laborar amb els ajuntaments, amb l'anàlisi de les problemàtiques i dels conflictes que es produeixen a la comunitat, a definir programes d'actuació preventiva i de mediació i resolució de conflictes i a aportar la formació necessària per a la implantació dels programes preventius.

• **2) El programa Límits (per a pares i mares amb fills adolescents atesos pels serveis de justícia juvenil)** és un programa de caire preventiu que opera de forma transversal.

Els objectius de treball són millorar la comunicació amb els fills, ensenyar com establir normes de comportament, com actuar quan els fills no les compleixen, així com supervisar el seu compliment.

També s'aborda amb els pares les diferents maneres de tractar els temes difícils (drogues, sexualitat, transgressió de normes socials, etc.).

Els equips tècnics estan formats per 60 professionals distribuïts territorialment:

EQUIPS	COORDINADOR	PSICÒLEG	TREBALLADOR SOCIAL/ EDUCADOR	MEDIADOR	TOTAL
ET Barcelona 1	1	2	3	4	10
ET Barcelona 2	1	2	3	4	10
ET Barcelona 3	1	2	3	4	10
ET Barcelona 4	1	2	3	4	10
ET Girona	1	2	2	3	8
ET Lleida	1	1	2	1	5
ET Tarragona	1	1	3	2	7
TOTAL	7	12	19	22	60

2.2 Els equips de medi obert (Àrea de Medi Obert)

Els equips de medi obert s'encarreguen d'executar les mesures en medi obert imposades pels jutges de menors, als menors infractors. Es duen a terme programes que tenen la finalitat de donar compliment a les mesures no privatives de llibertat, cautelars o definitives, que preveu la Llei.

Aquestes mesures tenen en comú que s'executen en l'entorn social i familiar dels menors i joves, cosa que permet fer un seguiment del seu procés de socialització, continuar i/o millorar els vincles de les relacions existents i treballar per assolir els objectius d'integració social en contacte amb la comunitat.

L'execució d'aquestes mesures es duu a terme mitjançant l'assignació d'un tècnic de medi obert que s'encarrega de la supervisió i control de l'ajut i el suport a l'activitat del menor i, al mateix temps, informa al jutge de les actuacions realitzades.

Els professionals per assolir la integració i la reinserció social orienten les seves actuacions envers la reducció de les possibilitats de reincidència, mitjançant la identificació, avaluació i abordatge adequats dels factors de risc i de protecció que concorrin en cada cas.

Les mesures de medi obert que pot imposar un jutge són les següents:

- *Llibertat vigilada.* Aquesta mesura la pot imposar el jutge amb regles de conducta i obliga el menor a seguir les pautes socioeducatives establertes en el programa individualitzat d'execució. Aquest programa l'elabora el professional de medi obert assignat que manté les entrevistes necessàries per al seguiment de l'activitat del menor en l'àmbit formatiu, laboral i social; el control de la mesura i l'orientació i l'ajuda en la superació dels factors que el van portar a delinquir.

- *Prestacions en benefici de la comunitat (PBC)*. Consisteix en l'obligació del menor de realitzar determinades prestacions, voluntàries i no retribuïdes, d'interès social o en benefici de persones en situació de precarietat.
- *Realització de tasques socioeducatives*. Consisteix en l'assistència i participació del menor en activitats específiques de contingut educatiu durant un temps determinat i amb l'objectiu de facilitar el desenvolupament de la seva competència social.
- *Tractament terapèutic ambulatori*. El jove sotmès a aquesta mesura ha d'assistir a un centre terapèutic per al tractament de les seves addiccions o alteracions psicològiques. L'objectiu és afavorir la integració progressiva del jove en la comunitat.
- *Permanència de cap de setmana en domicili*. El jove ha de seguir, en el seu domicili i durant els caps de setmana, un programa d'activitats que hagi establert el jutge en la sentència, sota el control i la supervisió d'un professional de justícia juvenil.
- *Assistència a un centre de dia*. Consisteix en l'assistència obligatòria del menor a un centre plenament integrat en la comunitat per a realitzar determinades activitats, educatives, formatives, laborals o de lleure, previstes en el seu programa.
- *Convivència amb una altra persona, família o grup educatiu*. El menor, durant l'execució d'aquesta mesura, ha de romandre en companyia de la persona, família o grup educatiu, allunyat del seu nucli familiar, i s'integra en un entorn no institucional i en un context de relacions de tipus familiar per al seu procés educatiu.

Els equips de medi obert estan formats per 78 professionals distribuïts territorialment:

EQUIPS	COORDINADOR	TÈCNICS	PSICÒLEGS	TOTAL
EMO Barcelona 1	1	9	-	10
EMO Barcelona 2	1	9	1	11
EMO Barcelona 3	1	10	1	12
EMO Barcelona 4	1	10	-	11
EMO Barcelona 5	1	9	1	12
EMO Girona	1	6	-	7
EMO Lleida	1	5	1	7
EMO Tarragona	1	6	1	8
EMO Terres de l'Ebre	-	1	-	1
TOTAL	8	65	5	78

2.3 Els centres de justícia juvenil (Servei de Centres Educatius)

Els centres de justícia juvenil tenen encomanada la funció d'executar les mesures d'internament imposades als menors infractors pels jutges de menors. Aquests centres educatius tenen com a finalitat fonamental la integració i la reinserció social dels menors i joves interns, mitjançant l'aplicació de programes eminentment educatius, així com també la custòdia de tots els internats amb mesures cautelars i definitives.

La Generalitat de Catalunya disposa de 7 centres educatius, tutelats pel Departament de Justícia, dels quals 5 són de classe A (el centre educatiu dels Til·lers disposa d'una unitat terapèutica incorporada), 2 de classe B i 2 pisos de reinserció social.

Els centres de classe A són centres de contenció elevada, amb capacitat entre 36 i 72 places. Disposen de vigilància de seguretat privada que s'encarrega tant de la seguretat interior dels edificis com del perímetre exterior.

Els centres de classe B són centres amb una capacitat entre 12 i 15 places i sense vigilància de seguretat privada i on no hi ha mesures personals ni físiques de contenció.

Els centres educatius són els següents:

CENTRE	Places
CE Can Llupià	60-72
CE L'Alzina	60-73
Unitat Terapèutica (Els Til·lers)	12
CE Oriol Badia	14
Residència Folch i Torres	12
Pis d'inserció de Barcelona	5
CE El Segre	36-42
Pis d'inserció de Girona	5
CE Els Til·lers	48-61
CE Montilivi	30-34
TOTAL PLACES	282-330

Les mesures d'internament que poden acordar els jutges són les següents:

- *Internament en règim tancat.* El menor resideix al centre i hi desenvolupa totes les activitats del seu Programa de tractament individualitzat.
- *Internament en règim semiobert.* El menor està obligat a residir al centre però pot realitzar en l'exterior alguna o algunes de les activitats del seu Programa de tractament individualitzat.
- *Internament en règim obert.* El menor està obligat a residir al centre, però realitza les activitats —o bona part de les activitats— previstes en el seu Programa de tractament individualitzat fora del centre.
- *Internament terapèutic.* Aquesta mesura s'executa en un centre terapèutic o sociosanitari especialitzat i té com a finalitat que el menor rebi el tractament adequat a la seva problemàtica de salut mental i/o de dependència de substàncies tòxiques. Pot ser imposada pel jutge en règim tancat, semiobert o obert.
- *Permanència de cap de setmana en centre.* El menor està obligat a residir en un centre fins un màxim de 36 hores entre el divendres i el diumenge durant el nombre de caps de setmana imposats pel jutge a la sentència amb subjecció a les activitats educatives dissenyades en el seu Programa de tractament individualitzat.

Tots aquests serveis, (Servei Mediació i Assessorament Tècnic, l'Àrea de Medi Obert i els Centres Educatius) són els que col·loquialment s'anomenen sistema o model de «justícia juvenil català»; sistema o model que tenia en el moment d'accedir al càrrec de director general, i que té actualment, un gran reconeixement a nivell internacional i estatal.

Com a conseqüència d'aquest reconeixement,

constantment s'està atenent a delegacions estrangeres i es participa en programes o projectes europeus i, per tant, hi ha un gran intercanvi d'experiències amb professionals d'altres països, i rebem tot tipus de lloances.

Tant és així, que és molt habitual que professionals d'altres països vinguin al nostre país a fer una estada per formar-se en les nostres pràctiques o que els nostres professionals siguin convidats a altres països per formar professionals d'allà, essent constantment reconeguts per la tasca que desenvolupen.

En aquestes visites de delegacions de fora de Catalunya, ens diuen que allò que els agrada del nostre «sistema o model de justícia juvenil» són els nostres centres: com treballen els nostres professionals i els programes que apliquem, tots ells destinats a la reeducació i reinserció dels joves infractors, però que el que més els sorprèn gratament és l'actuació amb els joves en el medi obert i la tasca que fan els serveis tècnics i els resultats de la mediació, ja que són uns serveis que molts dels països que ens visiten no tenen.

Tal com els expliquem, part del nostre èxit es deu al fet que el nombre de joves infractors que acaben complint una mesura d'internament és inferior al 10%, a diferència del que succeeix en altres països o comunitats autònomes on tenen un percentatge molt més elevat que no pas el nostre, a causa, bàsicament, del fet que no tenen un medi obert tan potent com el que tenim nosaltres.

Aquest gran reconeixement i admiració des de fora de Catalunya, unit al fet que anys enrere, (anys 2003, 2004 i 2005), s'havia viscut una època anterior molt conflictiva en els centres, havia provocat que la mateixa organització hagués arribat a una autocomplaença generalitzada, i a ser considerada per la gran majoria dels seus professionals així com per d'altres actors externs, com els jutges, fiscals o entitats col·laboradores del tercer sector, com a

immillorable.

Però, tot i que la situació és, o era, bona, no sols podia ser millorable, sinó que hi havia algunes dades o indicadors que podien posar en dubte aquesta afirmació.

Com a **punts negatius** o **no del tot satisfactoris** podem destacar:

1. *Taxa de reincidència superior al 57% dels joves internats als centres de Justícia Juvenil.*

Els joves que havien complert una mesura d'internament en un centre de Justícia Juvenil tenien una taxa de reincidència del 57%, taxa de reincidència que era estable als últims anys. Aquesta taxa era difícil de comparar amb altres països europeus o comunitats autònomes, ja que cada país o comunitat autònoma utilitza criteris diferents per calcular-la i, per tant, es donen resultats molt dispars sense comparació possible.

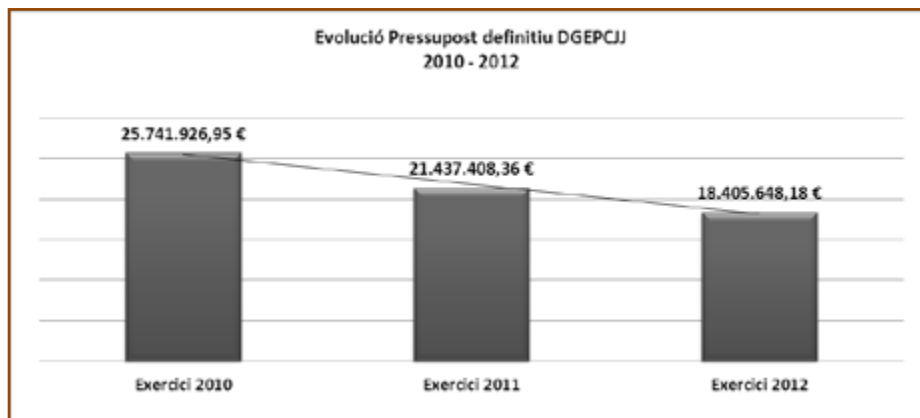
El criteri que s'utilitza a Catalunya és el mateix que s'utilitza a la Direcció General de Serveis Penitenciaris, és a dir, es comprova que, al jove que ha finalitzat una mesura d'internament, se li realitza un seguiment durant tres anys naturals, amb l'objectiu de conèixer si ha comès o no un nou delictes que impliqui una nova presa de contacte amb els serveis d'execució penal de menors o adults.

Aquesta dada o indicador va preocupar-me, ja que el fet que més de la meitat dels joves tornessin a delinquir, amb els mitjans econòmics tan elevats que l'Administració catalana destinava a la seva reinserció o reeducació, no podien ser, en cap cas, uns resultats que es poguessin considerar bons i, per tant, havíem de fer una revisió o estudi en profunditat de tot el sistema de justícia juvenil.

2. *Situació pressupostària dels anys 2010, 2011 i*

2012.

Ens trobàvem en una situació de contenció pressupostària per la qual el pressupost a l'any 2012 s'havia reduït, aproximadament, més d'un 27% respecte al pressupost de l'any 2010 en relació amb el capítol II.

Les despeses de personal (capítol I) també s'han vist reduïdes, encara que en proporció menor a la de capítol II, com a conseqüència del fet que moltes de les baixes que s'han produït (malalties, maternitats, etc.), o períodes de vacances, no han estat cobertes amb la contractació de personal de substitució nou.

Aquest fet ha provocat reiterades protestes del personal dels centres, en gran majoria personal funcionari interí, una part del qual ha vist reduïda la seva jornada laboral i la retribució en un 15%, perquè cada vegada que hi havia una baixa o vacant les ràtios òptimes per treballar es veien afectades, i aquests professionals havien d'assumir més joves al seu càrrec.

La pressió de contenció pressupostària ha portat que amb el pressupost assignat per a l'any 2012 no es poguessin cobrir les obligacions que es tenien contractades o compromeses, per la qual cosa era més que evident, que calia anar més enllà de les mesures d'estalvi efectuades al llarg de l'any 2011 i que calia afrontar una reforma estructural, sense oblidar, en cap moment, quin era l'objectiu final de tota la

intervenció dels centres amb el menor.

L'actuació encaminada a la reeducació i reinserció és un model que en cap moment es vol abandonar, ja que no només som un model de reconegut prestigi internacional, sinó que, a més, aprofitant aquesta reforma estructural, es pretenia millorar-lo i potenciar-lo.

3. L'últim Projecte Tècnic de Medi Obert es va formular l'any 1989, és a dir, feia més de 23 anys que s'aplicava, sense cap gran reforma, les mateixes eines tècniques i educatives, malgrat que la població a la qual ens dirigíem era molt diferent a la de l'any 1989.

Els joves que ateníem no eren els mateixos ni tenien les mateixes problemàtiques. Molts d'ells eren d'origen estranger, més d'un 50%, i eren més grans, ja que la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, va augmentar l'edat penal fins als 18 anys, quan anteriorment era fins als 16 anys.

4. Una gran part de la despesa que la Direcció General tenia en l'àmbit de la justícia juvenil no incidia directament en la reeducació i reinserció del jove infractor sinó que era «accessòria» respecte a aquesta funció encomanada.

Així, si ens vèiem abocats a prescindir d'algun servei com a conseqüència de les mesures de contenció pressupostària, havia d'afectar la despesa necessària destinada a manteniment, neteja i vigilància dels centres educatius, en la mesura que fos possible, en no incidir directament en aquestes tasques encomanades, i no als serveis educatius.

5. Durant els últims 10 anys només s'havia construït un nou centre educatiu de justícia juvenil i no s'havien realitzat obres importants de reforma i restauració dels existents, motiu pel qual teníem alguns centres en molt mal estat i comptàvem amb unes possibilitats nul·les

de poder invertir per reparar-los o millorar-los.

Així, feta aquesta primera anàlisi, se'n va fer una de més exhaustiva, que es va concretar en quatre motius principals que aconsellaven una reorganització dels centres educatius de justícia juvenil, amb les conseqüències que es derivaven a l'hora d'executar-la.

3

Motius en què es fonamenta la reorganització dels centres educatius

La reorganització dels centres educatius de justícia juvenil està fonamentada en les quatre raons següents:

- a) L'evolució de les dades de la població atesa dels últims tres anys.
- b) L'estat d'algunes de les infraestructures dels centres Montilivi i els Til·lers.
- c) La necessitat de racionalitzar la despesa en l'actual conjuntura econòmica i pressupostària.
- d) La conveniència de donar un nou impuls als programes de medi obert i mediació per prevenir la reincidència delictiva.

A continuació s'explica cadascun dels punts esmentats anteriorment.

3.a)

L'evolució de les dades de la població atesa dels últims tres anys

Pel que fa a les dades, s'observa una disminució dels principals indicadors en els últims anys:

Es constata una disminució del nombre de menors que són atesos anualment pels serveis de justícia juvenil en assessorament tècnic, en mediació, en execució de mesures de medi obert i en execució de mesures d'internament.

L'any 2008 es van atendre 7.405 menors; 7.220 l'any 2009; 7.094 l'any 2010 i 6.888 l'any 2011. Des de l'any 2008 fins a l'any 2011, el nombre de menors ha disminuït un 7%, a raó de 200 per any, aproximadament.

Durant l'any 2011 es van atendre 6.888 menors mentre que durant l'any 2012 es van atendre 6.422 menors. També s'observa una disminució dels menors infractors als quals la fiscalia de menors obre expedient i demana a la Direcció General el corresponent informe tècnic d'assessorament o de mediació.

La disminució de menors als quals la fiscalia de menors obre expedient també ha suposat una disminució en el nombre de mesures dictades pels jutjats de menors que es comuniquen al Departament de Justícia.

Durant l'any 2008 es van imposar 4.041 mesures; 4.348 el 2009; 3.686 el 2010 i 3.517 el 2011, cosa que implica una disminució del 4,7% durant aquest període. La tendència descendent continua durant l'any 2012 amb un total de mesures imposades de 3.332€.

Per acabar, també es constata una disminució dels

menors que passen pels centres al llarg de l'any. Durant l'any 2008 van ser 642; 630, l'any 2009; 614, l'any 2010; 586, l'any 2011 i 582 l'any 2012. S'ha produït un descens en aquest període.

D'altra banda, la mitjana diària d'interns dels centres manté una tendència descendent; 306 l'any 2009; 305 l'any 2010, 303 l'any 2011, 270 l'any. Durant l'any 2012 la mitjana ha estat de 304 menors.

Durant l'any 2012 la tendència descendent d'interns es consolida. A tall d'exemple cal fer esment que a data 31 de desembre de 2012 hi havia 264 menors internats quan en la mateixa data de 2011, n'hi havia 295 i en la mateixa data de 2010, n'hi havia 310. La disminució d'interns entre la data esmentada de 2012 i la de 2010 ha estat de 46, el que en termes percentuals representa una reducció del 12,7%.

En conclusió, les diferents dades analitzades indiquen que hi ha una tendència a la disminució del nombre global dels menors que són atesos pels serveis de justícia juvenil.

Aquesta disminució es manifesta en un nombre inferior de menors infractors que són objecte d'obertura d'expedient per part de la fiscalia de menors; en una reducció del nombre de mesures anuals imposades pels jutges de menors, en una disminució del nombre anual de menors que són internats en centres i, finalment, en una reducció de la mitjana diària de menors internats en els centres.

Aquestes dades permeten abordar un pla de racionalització del nombre de places i dels centres d'internament, com després s'explicarà.

3.b)

L'estat d'algunes de les infraestructures dels centres educatius Montilivi i els Til·lers

El segon motiu és que els dos centres educatius on es reduiran les places d'internament, el centre Montilivi (Girona) i els Til·lers (Mollet del Vallès) tenen deficiències en algunes infraestructures que requereixen inversions elevades de millora urgents per a poder-les adequar als requeriments i a les necessitats actuals.

L'edifici principal del centre els Til·lers, on s'ubiquen tres de les cinc unitats destinades als menors, i que és l'original de l'antic centre Ramon Albó que es va aixecar els anys 50, té deficiències en les dependències dedicades als menors; és precisament aquest edifici el que quedarà sense ús.

En canvi, l'edifici on està ubicada actualment la unitat terapèutica és de nova construcció, de l'any 2001, i reuneix les condicions de conservació i habitabilitat per poder mantenir una unitat terapèutica per a menors que presenten problemes de drogodependències o de salut mental.

D'altra banda, cal fer inversions importants al centre Montilivi per a renovar els sistemes de seguretat interior, a banda d'altres inversions per resoldre deficiències en les infraestructures que s'arrossegueu des de fa anys.

Cal fer esment que els assessors del Defensor del Pueblo van visitar el centre Montilivi l'abril de 2011, en el marc de les funcions d'aquest organisme com a «Mecanismo Nacional de Prevención de la Tortura». Com a resultat d'aquesta visita, aquest òrgan va trametre a la Conselleria de Justícia, el maig de 2012, un escrit en el qual, a banda d'altres consideracions,

va comunicar les diferents deficiències observades en les instal·lacions del centre com ara les relacionades amb el sistema de videovigilància i gravació d'imatges; els espais interiors que es consideren limitats, poc funcionals i mal il·luminats; l'estat de conservació de les unitats de convivència, etc.

Per tant, i tenint en compte les recomanacions realitzades per aquest òrgan, podem dir que només aquestes actuacions d'adequació i millora d'aquests dos centres s'han pressupostat en 1.700.000 euros, aproximadament, despesa que en aquests moments no és possible dur a terme.

En canvi, les instal·lacions de Montilivi són adequades per poder acollir menors en règim obert, o en règim semiobert que presentin una bona evolució, ja que faran la major part de les activitats fora del centre i no requereixen mesures de seguretat i de videovigilància. També, perd rellevància la limitació dels espais pel fet que aquest centre redueix la seva capacitat de 36 places d'internament a 12.

Aquest nou encàrrec del centre també permetrà poder prescindir del pis d'inserció que ara funciona com a unitat dependent del centre Montilivi, atès que els menors que acull aquest pis són de les mateixes característiques dels que acollirà el centre.

3.c)

Necessitat de racionalitzar la despesa i el pressupost

El tercer motiu és la necessitat de racionalitzar la despesa en l'actual conjuntura econòmica i pressupostària. La situació pressupostària i econòmica actual obliguen a reduir la despesa mitjançant una nova organització del mapa de centres que permeti concentrar les places d'internament que realment es necessiten en un nombre menor d'equipaments.

Això representa un estalvi en el capítol I, ja que el cost de les retribucions dels llocs de treball que s'alliberen d'aquests centres és superior al cost dels llocs que es necessita incrementar en els altres centres que acolliran els menors dels centres dels Til·lers i Montilivi i equips, la qual cosa implica una reducció de llocs de treball adscrits a centres de justícia juvenil. D'altra banda, caldrà fer menys contractes de substitucions en períodes de vacances perquè la resta de centres tindran una plantilla dotada adequadament a aquesta finalitat.

També es disminueix el capítol II per la reducció dels contractes de seguretat i de manteniment dels centres i el capítol VI per l'estalvi de les inversions que caldria fer en aquests dos centres per adequar les infraestructures a les necessitats detectades.

3.d)**Impuls als programes de medi obert i de mediació per prevenir la reincidència**

Per acabar, aquesta mesura de reorganització dels centres també pretén reforçar els equips de medi obert de justícia juvenil amb la part de la plantilla dels Til·lers i Montilivi que no sigui absorbida en la resta de centres educatius receptors.

Aquests equips, com ja hem dit anteriorment, són els que s'encarreguen d'executar les mesures judicials no privatives de llibertat imposades als menors infractors.

Es pretén que els tècnics de medi obert puguin treballar amb una ràtio de casos més reduïda que els permeti una intervenció educativa més intensiva, especialment amb aquells menors i joves que estan en situació de llibertat vigilada i que presenten un risc alt de reincidència; o que tenen nous expedients a la fiscalia de menors per nous fets delictius; o que han iniciat incompliments de la mesura de llibertat vigilada, circumstàncies totes elles que els podrien suposar la imposició de mesures d'internament.

Prevenir la reincidència delictiva dels menors que estan en situació de llibertat vigilada és clau, perquè segons les dades del Departament de Justícia, dels 586 menors que van passar pels centres de justícia juvenil durant l'any 2011, un total de 525 (89,6%) havien reincidit abans de la imposició de la mesura d'internament.

També seran reforçats alguns dels equips tècnics i de mediació de justícia juvenil que ho necessitin.

4

La nova organització del mapa de centres

Anteriorment he comentat que la Generalitat de Catalunya disposa de cinc centres classificats com a centre A, dos centres classificats com a centre B, una unitat terapèutica integrada en el centre educatiu els Til·lers (centre A) i dos pisos d'inserció per a menors en règim obert i semiobert per a l'execució de les mesures d'internament imposades per la jurisdicció de menors, amb un total de 282 places dotades que en situacions de necessitat poden acollir fins a 330 interns.

Amb la reorganització dels centres es continuen garantint més de 300 places dotades en el conjunt del sistema, que en situacions de necessitat podrà acollir fins a 318 interns, però amb una distribució diferent i més eficient, que comportarà una disminució de la despesa.

Distribució actual de les places d'internament i nou mapa de centres

CENTRE	Places actuals	Nova distribució
CE Can Llupià	60-72	120-128
CE L'Alzina	60-73	87-90
Unitat Terapèutica (Els Til·lers)	12	12
CE Oriol Badia	14	14
Residència Folch i Torres	12	12
Pis d'inserció de Barcelona	5	5
CE El Segre	36-42	45
Pis d'inserció de Girona	5	-
CE Els Til·lers	48-61	-
CE Montilivi	30-34	12
Total places	282-330	307-318

Aspectes destacables de la nova organització del mapa de centres:

4.a)

Ubicació de la Unitat Terapèutica

Actualment, el Departament de Justícia, a través d'un conveni amb el Departament de Salut, disposa d'una Unitat Terapèutica de 12 places, ubicada dins del recinte del centre els Til·lers, que gestiona el mateix Departament de Salut a través de l'entitat Sant Joan de Déu.

Conscients de la necessitat de mantenir una unitat terapèutica per atendre els menors i joves infractors que presenten problemes de drogodependències o de salut mental i estan sotmesos a mesures d'internament terapèutic, la Unitat Terapèutica continuarà en funcionament on està ubicada actualment, dins del recinte del centre els Til·lers, i es manté la classificació com a centre A.

4.b)**Ubicació de la unitat de noies**

La mitjana diària de noies internades en centres de justícia juvenil durant l'any 2011 ha estat de 16 noies. Actualment la unitat de noies està ubicada al centre els Til·lers. Amb la reorganització dels centres, les noies seran ubicades al centre can Llupià de Barcelona, en una unitat diferenciada de les quatre de què disposa el centre.

4.c)**Menors internats a Montilivi
amb residència a les comarques de Girona**

Normalment, del total de menors diferents que passen pels centres de justícia juvenil en un any, el 80% tenen la seva residència familiar a les comarques de Barcelona i el 20% restant en altres indrets de Catalunya.

En concret, dels 586 menors que van passar per centres de justícia juvenil durant l'any 2011, 452 tenien la residència familiar a les comarques de Barcelona; 31, a les comarques de Girona; 29, a les comarques de Lleida; 50, a les comarques de Tarragona; 7, a les comarques de Terres de l'Ebre, i 17 en altres indrets de l'Estat.

Dels 28 menors diferents que han passat pel centre Montilivi el 2012 (entre l'1 de gener i l'1 de maig), tan sols 14 tenien la residència familiar a les comarques de Girona.

Per acabar, dels 28 menors que estaven internats al centre Montilivi a data 1 de maig de 2012, 19 residien a les comarques de Barcelona; 1, a les comarques de Tarragona i tan sols 8 residien a les comarques de Girona.

Aquestes dades permeten afirmar que la incidència que tindrà la reorganització del centre Montilivi en un centre de 12 places per a menors en règim obert, o semiobert amb bona evolució, serà mínima entre els residents a les comarques de Girona.

4.d)**Pis d'inserció de Girona**

Actualment el Centre Educatiu Montilivi disposa d'un pis d'inserció de 5 places que funciona com a unitat dependent del centre Montilivi i que està ubicat a la mateixa ciutat de Girona.

El Departament de Justícia pot prescindir d'aquest equipament perquè els menors atesos en aquesta instal·lació són, principalment, de la demarcació de Girona amb mesures d'internament en règim obert, o de semiobert amb una bona evolució, que són els mateixos menors que atindrà el centre Montilivi.

4.e)**Augment de les places d'internament dels centres
Can Llupià, l'Alzina i el Segre**

L'augment de les places d'internament que assumiran els centres can Llupià, l'Alzina i el Segre amb la reestructuració s'ha dimensionat respectant dues premisses: en primer lloc, la d'ajustar l'increment a les possibilitats d'espai real que oferia cada centre i, en segon lloc, que fos un increment de «places dotades», és a dir, un increment que va acompanyat de l'increment corresponent de professionals (educadors, mestres, tècnics, coordinadors, personal de serveis, etc.) per mantenir les ràtios que permetin una atenció educativa individualitzada.

Als centres el Segre i l'Alzina l'increment de places dotades s'ha fet convertint en dobles algunes de les habitacions individuals que encara hi havia o recuperant algunes dependències buides de les unitats de convivència per a la funció residencial que havien perdut. L'increment de places que experimentaran aquests dos centres és reduït si es compara amb l'ocupació màxima que actualment poden assumir, ja que El Segre passarà de les 42 places màximes que pot assumir ara a 45 places i l'Alzina passarà de les 73 places que pot assumir actualment a 87 places, amb la diferència, en ambdós casos, que es tracta d'increments de places que van acompanyats del corresponent increment de professionals per mantenir la ràtio de l'atenció educativa individualitzada.

Pel que fa al centre Can Llupià, l'increment de places s'ha fet aprofitant, d'una banda, les possibilitats que atorguen les grans dimensions d'una part de les habitacions de cada unitat de convivència, que permeten acollir fins a quatre menors de forma

suficientment ampla, i d'altra, el fet que es tracta d'una construcció moderna, dotada de dependències funcionals i de sistemes de seguretat d'última generació. L'increment de places en aquest centre, com en els altres dos, anirà acompanyat de l'increment adequat de professionals per mantenir la ràtio de l'atenció individualitzada.

5

Destinació dels treballadors dels centres educatius els Til·lers i Montilivi

Amb la reorganització plantejada, els centres educatius Montilivi i els Til·lers són els que veuen disminuïda la seva capacitat de places d'internament de menors.

En el cas dels Til·lers, atès que atindrà menors en règim tancat, es manté l'actual classificació de centre A. En el cas del centre educatiu Montilivi, es classifica com a centre B, atès que atindrà menors en règim obert i semiobert.

Aquest canvi de classificació del centre educatiu Montilivi comporta una disminució en les retribucions dels llocs de treball de les persones que podran romandre en aquest centre, per la qual cosa es considera necessari convocar processos per determinar la seva nova destinació, incloent-hi els nous llocs del centre Montilivi.

Així mateix, en els casos dels nous llocs de treball de funcionari i laboral del centre els Til·lers, en què hi hagi concurrència competitiva per romandre al centre, també es considera necessari convocar processos per proveir aquests llocs.

La plantilla del centre educatiu Montilivi està composta per les persones següents:

- Director: laboral fix de la categoria de llicenciat, grup A1, amb encàrrec de funcions.
- Subdirector, gerent i 2 coordinadors: funcionaris del cos de diplomatura, educació social, amb destinació

definitiva.

- Educadors socials:
 - 4 funcionaris del cos de diplomatura, educació social amb destinació definitiva.
 - 3 funcionaris del cos de diplomatura, educació social, que tenen lloc reservat al centre.
 - 1 laboral fix de la categoria d'educador/a social amb destinació definitiva.
 - 1 laboral fix de la categoria d'educador/a social, que té lloc reservat al centre.
 - 23 interins del cos de diplomatura, educació social.
 - 5 laborals temporals de la categoria d'educador/a social (2 laborals indefinits no fixos i 3 laborals temporals, un dels quals exerceix funcions de coordinador).

- Equip tècnic de tractament:
 - Psicòleg: 1 interí del cos de titulació superior, psicologia.
 - Pedagóg: 1 interí del cos de titulació superior, pedagogia.
 - Assistent social: 1 interí del cos de diplomatura, assistència social.

- Suport administratiu:
 - 2 auxiliars administratius: 1 amb destinació definitiva i 1 en comissió de serveis.

- Resta de personal laboral fix:
 - 1 administrador de la categoria de cap de 2a administració, grup A3, amb destinació definitiva.
 - 1 monitor de formació ocupacional, especialitat en construccions metàl·liques, amb destinació definitiva i jubilació parcial.
 - 1 governanta amb destinació definitiva.
 - 1 oficial 1a manteniment amb destinació

definitiva.

- Personal laboral temporal:
 - 2 monitors de formació ocupacional (subjectes a subvenció).

La plantilla del centre educatiu els Til·lers està composta per les persones següents:

- Director, gerent i 2 coordinadors: funcionaris del cos de diplomatura, educació social, amb destinació definitiva
- Educadors socials:
 - 2 funcionaris del cos de diplomatura, educació social, un amb destinació definitiva i 1 amb adscripció provisional.
 - 14 laboral fixos de la categoria d'educador/a social amb destinació definitiva.
 - 14 interins del cos de diplomatura, educació social.
 - 16 laborals temporals de la categoria d'educador/a social (8 laborals indefinits no fixos i 8 laborals temporals, dels quals 3 exerceixen funcions de coordinador).
- Equip tècnic de tractament:
 - Psicòleg: 1 funcionari i 1 interí del cos de titulació superior, psicologia.
 - Assistent social: 2 interins del cos de diplomatura, assistència social.
- Suport administratiu:
 - 3 auxiliars administratius funcionaris amb destinació definitiva i 1 tècnic administratiu, grup C1, laboral fix, amb destinació definitiva.
- Resta de personal laboral fix:

- 1 administrador de la categoria de cap de 2a administració, grup A3, amb destinació definitiva.
 - 1 monitor de formació ocupacional, amb encàrrec de superior categoria (reserva d'encarregat, grup C1).
 - 1 diplomada en infermeria amb destinació definitiva.
 - 2 conductors (carnet B) amb destinació definitiva.
 - 2 oficials 1a, cuiner/a amb destinació definitiva.
- Personal laboral temporal:
- 1 monitor de formació ocupacional, especialitat en edificació i obres públiques – construcció.
 - 1 especialista d'oficis.
 - 1 recepcionista.
 - 4 monitors de formació ocupacional (subjectes a subvenció).

La nova organització del mapa de centres suposa un increment de les places d'internament que hauran d'assumir els centres educatius can Llupià, l'Alzina i el Segre, tal com s'ha explicat anteriorment en el punt 3.

Per això, les plantilles dels centres educatius l'Alzina, can Llupià i el Segre s'han de dimensionar adequadament per poder atendre l'increment de menors assignats i s'han de reforçar els equips de medi obert i els equips tècnics de mediació i assessorament tècnic de menors amb la finalitat exposada en el punt 2d d'aquest informe.

S'adjunta a aquest informe com a **annex** el quadre amb la plantilla actual dels centres Montilivi i els Til·lers i la proposta de distribució de llocs de treball.

6

Justificació legal per proposar les mesures de racionalització

L'article 68 del Decret legislatiu 1/1997, de 31 d'octubre, pel qual s'aprova la refosa en un text únic dels preceptes de determinats textos legals vigents a Catalunya en matèria de funció pública, faculta el Govern per aplicar mesures i instruments de racionalització de l'organització i del personal, tant funcionari com laboral, en execució de les polítiques específiques de personal.

Els articles 114 i següents del Decret 123/1997, de 13 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de provisió de llocs de treball i promoció professional dels funcionaris de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, estableix que el Govern, en execució de polítiques específiques de personal, amb la finalitat d'aconseguir una organització administrativa idònia per a la prestació del servei públic amb els recursos humans adequats i imprescindibles i dins els límits pressupostaris, pot aplicar mesures o instruments de racionalització de l'organització i del personal, tant funcionari com laboral, que es poden referir al dimensionament de plantilles i planificació de necessitats, a la classificació de llocs de treball, amb els efectes retributius consegüents, a la selecció i provisió de llocs de treball, entre d'altres. Així mateix preveuen les diferents mesures i instruments que el Govern pot aplicar i el procediment a seguir per a la seva efectivitat.

En el punt 7 de l'Acord GOV/28/2012, de 27 de març, pel qual s'aprova el Pla d'ocupació per a la racionalització de l'organització i l'optimització del

personal al servei de l'Administració de la Generalitat de Catalunya 2012-2014, preveu que els departaments puguin adoptar mesures de reordenació i instruments de racionalització per al personal funcionari i mesures relatives a mobilitat, modificacions de condicions de treball, trasllats forçosos i concursos de canvi de destinació limitats per al personal laboral fix.

Per tal de dotar els centres i els equips de la plantilla necessària i respectar, en la mesura del possible, les situacions actuals de les persones que hi presten serveis, les mesures a adoptar s'aplicaran en funció del personal que opti a les noves places creades, tenint en compte les diferents situacions contractuals o laborals, ja que actualment disposem de personal funcionari de carrera, personal laboral indefinit, personal laboral no indefinit i personal funcionari interí.

El primer que haurem de fer serà regular les situacions del personal funcionari de carrera i del personal laboral indefinit, i un cop resolt l'accés d'aquests dos primers grups, s'oferiran la resta de places mitjançant una convocatòria ATRI al laborals no indefinits i al personal funcionari interí.

Per tant, les persones funcionàries que estan ocupant llocs de comandament amb destinació definitiva en els centres educatius Montilivi i els Til·lers no veuran modificades les seves retribucions amb la nova reestructuració, però sí que hauran de participar en un concurs específic de provisió de llocs de treball limitat per proveir de manera definitiva els llocs de comandament.

La resta de centres educatius disposa d'una plantilla mixta de personal funcionari de carrera i de personal laboral. Aquesta circumstància es produeix pel fet que, històricament, els llocs havien estat de personal laboral, però a partir de l'entrada en vigor de la Llei 24/2002, de creació de l'especialitat d'educació social dins el cos de diplomatura de la Generalitat

de Catalunya, i d'aplicació dels processos que en aquesta llei s'hi preveuen, s'han anat convertint els llocs de treball de personal laboral en llocs de personal funcionari de carrera.

Com que la normativa d'aplicació per al personal funcionari i per al personal laboral és diferent, es realitzaran dos concursos limitats per tal de determinar la nova destinació del personal educador social. Un concurs adreçat al personal funcionari de carrera i un altre concurs, per al personal laboral fix. En el cas que hi hagi més demanda d'un tipus de lloc i localitat que d'altres llocs que s'hagin ofert i, en l'altre concurs, aquests llocs no es cobreixin per manca de sol·licituds, s'acumularan els llocs al concurs on hi hagi hagut més demanda, abans de l'adjudicació definitiva, per a poder adjudicar els llocs a les persones que els hagin sol·licitat.

En el cas que hi hagi funcionaris de carrera o personal laboral fix dels centres educatius dels Til·lers i Montilivi dels cossos o categories que es convoquin a concurs limitat que no participin en aquests processos i en el cas del personal funcionari o del personal laboral fix del cos no presenti la sol·licitud de preferències, un cop finalitzats els processos descrits als punts primer a cinquè d'aquest informe, es proposa que el secretari general determini el canvi d'adscripció del seu lloc de treball a un nou centre atenent a les necessitats del servei.

La resta de personal funcionari interí i personal laboral no indefinit, hauran de participar a la convocatòria ATRI que es realitzi de les places de resultes dels concursos esmentats anteriorment.

7

Resultat econòmic de les mesures de racionalització relacionades amb la reorganització dels centres educatius de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i Justícia Juvenil del Departament de Justícia.

Una part molt important de tota aquesta reorganització és la reducció dels costos, que comporta la disminució de places d'internament de menors dels centres educatius els Til·lers i Montilivi.

D'una banda, el centre Montilivi de Girona s'organitza en una unitat de menors de règim obert i semiobert i el centre els Til·lers de Mollet del Vallès en una Unitat Terapèutica. De l'altra, s'incrementen les places d'internament de menors en els centres educatius l'Alzina, can Llupià i el Segre i es potencien els equips de medi obert i els equips de mediació i assessorament tècnic de menors.

Així, doncs, i d'acord amb les instruccions referents a la planificació de necessitats i reordenació d'aquests centres que tenen per objectiu garantir una major eficàcia en la prestació dels serveis públics i l'eficiència en la utilització dels recursos econòmics, passem a detallar l'impacte econòmic que suposarà aquesta mesura.

Capítol II. Despeses corrents de béns i serveis

Reorganització del CE Montilivi

Ubicació del servei: mòdul 3

Dotació de places: 12 menors + 13 dotacions de personal

Tipus d'execució: compliment de mesures en règim obert i semiobert

Disponibilitat d'inici: immediata.

Previsió despesa 2013 capítol II: 382.249,17 €

Estalvi previst 2013: 967.500,66 €

Inicialment, el CE Montilivi comptava amb una capacitat de 45 interns, distribuïts en 3 mòduls amb una capacitat de 15 interns per mòdul i amb un pis d'inserció amb capacitat per a 5 interns.

L'any 2011 la despesa del capítol II del Centre va ascendir a un total d'1.533.806,62 € (de la qual aproximadament 60.000 € corresponien al pis).

El mes de febrer de 2012 es va tancar el mòdul 3. Amb aquest tancament es va reduir la capacitat d'internament a 30 places, distribuïdes en dos mòduls de 15 interns.

Aquesta nova situació va comportar de forma immediata una disminució dels serveis de vigilància i de neteja, amb una reducció del nombre d'hores de servei, per tal d'adequar-los a les noves necessitats; i per la resta de serveis i subministraments, els seus consums es van reduir proporcionalment.

Amb aquestes modificacions, la despesa de l'exercici 2012 es preveu que sigui d'1.349.749,83 €.

Amb la reorganització que es pretén dur a terme actualment, es vol mantenir el mòdul 3 del centre educatiu que pot oferir un total de 12 places d'internament i la supressió del pis amb tota la despesa que comporta, com: lloguer, subministraments, taxes municipals, manteniments, queviures, productes de neteja, material divers, etc. que suposa una despesa aprox. de 60.000 €.

Els serveis afectats per aquesta redistribució de places seran:

- **Vigilància:** que segons l'anàlisi de les necessitats de vigilància privada de seguretat als centres educatius, quedarà reduïda a 1 vigilant de seguretat privada a la nit, per a garantir la seguretat de les persones i béns del centre.

- Neteja: es redueix a 1 persona, amb una jornada de 8h diàries per a la neteja dels espais comuns, zones d'accés, despatxos, cuina i sanitaris i resta de dependències.
- Manteniment: es redueixen els serveis un 50%, ja que és imprescindible continuar amb un mínim de manteniment correctiu i preventiu de generadors, muntacàrregues, baixa tensió, extintors, emergència 24h, etc.
- Càtering: s'adequarà al nombre de menors i de personal autoritzat, així com als estris necessaris.

La resta de subministraments com ara la llum, el gas, l'aigua, el vestuari, el material d'higiene, la farmàcia, el material d'oficina, etc. s'adequaran a les noves necessitats del centre en la part proporcional que els corresponen.

La despesa prevista per al capítol II per aquest nou encàrrec ascendeix a 382.249,17 € anuals.

Reorganització del CE Til·lers

Ubicació del servei: unitat terapèutica

Dotació de places: 12 menors + 4 dotacions de personal

Tipus d'execució: compliment de mesures en règim terapèutic tancat

Disponibilitat d'inici: immediata

Previsió despesa 2013 capítol II: 565.200,00 €

Estalvi previst 2013: 1.816.748,54 €

Inicialment, el CE Til·lers tenia 4 mòduls amb una capacitat per a 15 interns per mòdul. El centre també tenia una unitat terapèutica amb capacitat per a 12 menors.

L'any 2011 la despesa en capítol II del centre va ascendir a un total de 2.676.346,67 € per donar servei

als 60 interns del centre i als 12 menors a la unitat terapèutica.

El mes de juny de 2012 es va tancar un mòdul, de tal manera que avui el centre té una capacitat per a 45 menors, més els 12 de la unitat terapèutica.

Aquesta modificació va comportar una disminució del servei de vigilància, amb una reducció del nombre d'hores per servei, per tal d'adequar-los a les noves necessitats; i per la resta de serveis i subministraments, els seus consums es van reduir proporcionalment.

Amb aquesta modificació, la despesa de l'exercici 2012 es preveu que sigui de 2.381.948,54 €. Amb la reorganització que es pretén dur a terme actualment, el centre passarà només a mantenir la unitat terapèutica.

Els serveis afectats per aquesta redistribució de places seran:

- Vigilància: segons l'anàlisi de les necessitats de vigilància privada de seguretat als centres educatius, la vigilància del centre es durà a terme per 2 vigilants de seguretat privada durant 24 hores diàries, que garantirà la seguretat de les persones i béns del centre.
- Neteja: es redueix a 1 persona, amb una jornada de 8h diàries per a la neteja dels espais comuns, zones d'accés, despatxos, cuina i sanitaris i resta de dependències.
- Manteniment: es redueixen els serveis fins a un mínim de manteniment correctiu i preventiu de generadors, muntacàrregues, baixa tensió, extintors, emergència 24h, etc.
- Càtering: s'adequarà al nombre de menors i de personal autoritzat, així com dels estris necessaris.

La resta de subministraments com ara la llum, el gas, l'aigua, el vestuari, el material d'higiene, la farmàcia, el material d'oficina, etc. s'adequaran a les noves necessitats del centre en la part proporcional que els corresponen.

El cost que representa la unitat terapèutica és aproximadament de 565.200,00 € anuals. La reorganització proposada, significarà una previsió d'estalvi total entre el pressupost 2012 i 2013 de **2.784.249,20 €**.

S'adjunta annex amb l'evolució de la despesa del capítol II dels anys 2011, 2012 i 2013 i la previsió d'estalvi per al 2013 amb l'aplicació de les mesures.

Centres educatius l'Alzina, can Llupià i el Segre

La reorganització del centres educatius l'Alzina, can Llupià i el Segre, comportarà un increment de les places de menors.

Aquest increment suposa un impacte directe en la despesa de restauració i un increment proporcional en els subministraments que s'adequaran a les noves necessitats. Per calcular aquest increment en el subministrament, s'han tingut en compte les despeses que s'imputen directament als menors com ara el vestuari, el material d'higiene i la neteja, el material de tallers i didàctic, l'atenció a interns, els medicaments, l'aigua, etc.

La previsió d'aquest increment de la despesa és la següent:

- CE l'Alzina:

- restauració: 186.700 €
- subministraments: 74.000 €

- CE can Llupià:

- restauració: 425.000 €
- subministraments: 157.500 €

- CE el Segre:

- restauració: 69.200 €
- subministraments: 18.500 €

Pel que fa als serveis de manteniment, de neteja i de vigilància, la despesa no s'incrementarà atès que s'aprofitarà l'estructura actual dels edificis i l'organització de què disposen actualment els centres.

Aquest increment de places en els CE l'Alzina, can Llupià i el Segre, significarà una previsió d'increment de la despesa de capítol II de **930.900 €** per al pressupost de 2013.

La reorganització proposada significarà doncs una previsió d'estalvi total en el capítol II del pressupost de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil entre el pressupost 2012 i 2013 d'**1.853.349,20 €**.

Capítol I. Remuneracions del personal

Pel que fa a les despeses de personal, d'acord amb la distribució de llocs de treball i les dades retributives dels nous llocs de treball que consten a l'annex d'aquesta memòria, l'aplicació de les mesures previstes en la proposta d'Acord del Govern sobre l'aplicació de mesures de racionalització relacionades amb la reorganització dels centres educatius de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil del Departament de Justícia, suposarà un estalvi anual de la despesa de personal de **357.878,30 €**.

També es preveu una reducció de la despesa en substitucions del personal, ja que el nou dimensionament dels centres l'Alzina, can Llupià i el Segre permetrà cobrir la major part de les incidències del personal amb la pròpia plantilla i evitar, així, la major part de les substitucions que actualment és imprescindible realitzar. Aquest estalvi s'estima en **1.000.000 €**.

L'estalvi total de capítol I és, per tant, d'**1.357.878,30 €**.

Per tant, l'aplicació d'aquest pla de mesures de racionalització relacionades amb la reorganització dels centres educatius de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil del Departament de Justícia suposarà un estalvi total de **3.211.227,50 €** per a l'exercici pressupostari de l'any 2013.

8

Conclusions i resultat final de tot el procés

Un cop iniciat el procés d'aplicació d'aquest pla, s'ha detectat una millora en la qualitat del servei i, al mateix temps, ha permès una reducció tant de recursos personals com de materials que s'estaven utilitzant.

L'estalvi econòmic ha recaigut en aquells recursos que eren «accessoris», o sigui, en els recursos destinats a la reeducació i reinserció dels joves infractors; els serveis de vigilància privada, els serveis de manteniment, els serveis de neteja i en els subministraments.

Amb la transformació dels centres dels Til·lers i Montilivi s'ha aconseguit dotar a les plantilles de personal de reforç a cadascun dels centres receptors amb equips de medi obert i equips tècnics.

Actualment, no hagués estat possible de contractar aquest personal de reforç, ja que les normes dictades per Funció Pública no ho permetien i, en canvi, amb la reestructuració hem reforçat els equips de treball perquè així desenvolupin millor les seves tasques i, al mateix temps, s'ha aconseguit una reestructuració dels centres educatius sense extingir cap lloc de treball.

El personal de reforç que els altres centres han rebut ha estat de 81 efectius de personal, i això ha permès descongestionar tots els centres i millorar les ràtios personal/intern, cosa que incideix directament en l'actuació del professional envers l'intern. Això permetrà una millor individualització, tant en el tractament com en el programa educatiu d'aplicació.

Com a conseqüència d'aquest reforç de personal, s'ha pogut prescindir de gran part de les substitucions, anteriorment tan necessàries, i mantenir cobertes sempre totes les necessitats de personal, que s'ha implicat directament en un millor tractament educatiu als joves internats, en una millor aplicació dels programes individualitzats. L'actual situació ha permès un canvi substancial en la gestió de les ordres judicials, que fins ara realitzaven els professionals. Ara podem realitzar propostes de modificacions de regim d'internament en aquells casos en què l'evolució ha estat favorable. I a l'inrevés, si es detecta que hi ha nois que no evolucionen correctament amb la intervenció educativa, i que es preveu que no hi haurà una millora, essent majors d'edat, es permet la transformació d'aquesta mesura d'internament tancat en un centre educatiu en una mesura a complir en el centre penitenciari de joves, on s'aplicaran els mateixos programes educatius però, en aquest cas, el penat pot decidir de forma voluntària si s'hi sotmet o no.

El reforç de personal dels equips de medi obert ha permès millorar la ràtio professional/jove, i l'aplicació d'una actuació més intensiva amb els joves infractors que realment ho necessiten (nois/noies molt complicats i amb una escalada delictiva important, tant en el nombre de delictes com en l'augment de la gravetat dels delictes que cometen), ampliant així el ventall de possibilitats d'actuació i evitant, en alguns casos, l'internament d'aquests joves en un centre educatiu.

Sempre és molt millor l'actuació en el mitjà on es desenvolupa el jove infractor que internar-lo, ja que qualsevol millora dels educadors en la seva tasca de medi obert afavoreix un major èxit en les tasques de reeducació i reinserció.

Amb l'elaboració del nou projecte tècnic de medi obert, els professionals han vist la possibilitat de participar-hi activament i de definir les noves tasques professionals i educatives, implicant-s'hi activament

a l'hora de fer-ne el disseny i la confecció, fent-se en un marc de complicitat amb la Direcció General que ha estat valorat molt positivament per ambdues parts.

Aquest projecte tècnic no s'hagués pogut realitzar sense el reforç del personal, perquè la majoria dels professionals que formen aquests equips de medi obert és personal funcionari interí, que té reduïda la jornada i el sou en un 15%, amb la qual cosa difícilment un projecte que impliqués una major dedicació hauria estat possible sense l'arribada de nous efectius personals.

A grans trets, aquestes millores de mitjans humans han de permetre una millor execució dels programes educatius i, en definitiva, esperem que una millora de la taxa de reincidència, que és l'objectiu de tots els professionals que intervenen en la justícia juvenil de Catalunya, i tot això amb menys pressupost.

Barcelona, 14 de juny de 2013

Annex 1

		TIL-LEERS	MONTILIVI I PIS	TOTAL	NECESSITATS DE PERSONAL							TOTAL PERS. REST.	
					L'ALZINA	CAN LLUPIÀ	EL SEGRE	MONTILIVI	ELS TIL-LEERS	FOLCH I TORRES	ORIOI BADIA		TOTAL NECES.
EQUIP DIRECTIU	Director (centre A)	1	1	2					1			1	1
	Director (centre B)							1				1	-1
	Subdirector		1	1								0	1
	Gerent	1	1	2								0	2
	Coordinador (centre A)	5	3	8	1	3	1					5	3
	Coordinador (centre B)							1				1	-1
EQUIP TÈCNIC	Psicòleg	2	1	3	1	2						3	0
	Treballador social (centre A)	2	1	3	1	2	1					4	-1
	Treballador social (centre B)							1				1	-1
	Pedagog		1	1								0	1
EQUIP ADMINISTRATIU	Administrador	1	1	2			1		1			2	0
	Aux. administratiu	3	2	5	1	2		1	1			5	0
	Tècnic administratiu	1		1		1						1	0
EQUIP EDUCATIU	Educadors socials (centre A)	43	32	75	14	23	6					43	32
	Educadors socials (centre B)							8				8	-8
	Monitor FO-JJ (centre A)	2	1	3	5	5	3					13	-10
	Monitor FO-JJ (centre B)										1	1	-1
	Monitor FO-subservenció**	4	2	6								0	6
PERSONAL DE SERVEIS	Manteniment D1		1	1	1	1						2	-1
	Manteniment C2	1		1								0	1
	Conductor/a	2		2	1	1						2	0
	Governanta (centre A)		1	1								0	1
	Governanta (centre B)							1				1	-1
	Cuiner/a (centre A)	2		2					1			1	1
	Cuiner/a (centre B)									1		1	-1
	Recepcionista	1		1	1							1	0
PERS. SANIT.	Diplomat/ada Infermeria	1		1		1					1	0	
TOTAL		72	49	121	26	41	12	13	4	1	1	98	23

Annex 2

Necessitats fora de centres	TOTAL PERS. RESTANT	Medi obert									SMAT			SSCC Aragó	Total necessitats	TOTAL DIFERÈNCIA
		EMO 1 BCN	EMO 2 S.FELIU LL.	EMO 3 SABAD ELL	EMO 4 MATARÓ	EMO 5 BCN	EMO Girona	EMO Lleida	EMO Tarragona	Equip 1 BCN	Equip 4 BCN	Equip Girona				
EQUIP DIRECTIU	Director	0													0	0
	Subdirector	1													0	1
	Gerent	2												1	1	1
	Coordinador	2													0	2
EQUIP TÈCNIC	Psicòleg	0										1			1	-1
	Treballador social	-2													0	-2
	Pedagog	1													0	1
EQUIP ADMINISTR.	Aux. administratiu	0													0	0
EQUIP EDUCATIU	Educadors socials	24	2	1	1	2	1	3	1	2					13	11
	Educadors socials											1	1		2	-2
	Monitor FO-JJ	-11													0	-11
	Monitor FO-subvenció*	6													0	6
TOTAL		23	2	1	1	2	1	3	1	2	1	1	1	1	17	6**